Årsrapport 2017

SVALBARDS
MILJØVERNFOND

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse 2
Del I. Leders beretning 3
Del II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall 4
Samfunnsoppdraget 4
Organisering 4
Presentasjon av utvalgte hovedtall 5
Søknadsprosessen 8
Del III. Årets aktiviteter og resultater 9
Samlet vurdering av resultater, måloppnåelse og ressursbruk i 2017 9
Tildelingsbrev med prioriteringer for budsjettåret 2017 10
Måloppnåelse og resultatkrav 12
Daglig drift 12
Prosjekter tildelt støtte 2017 15
Tildelinger 2017 18
Eksempler på ferdigstilte prosjekter 2017 21
Ressursbruk 23
Del IV. Styring og kontroll i virksomheten 24
Del V. Vurdering av framtidsutsikter 24
Del VI. Årsregnskap – Svalbards miljøvernfond 25
Ledelseskommentar til årsregnskapet 2017 25
Del VII. Økonomirapportering 26
Tabell 1 og 2 Forklaringer til statsregnskapet 2017 26
Utfylling av kapitalregnskapet 27
Oppstilling til bevilgningsrapportering 28
Fondsregnskap 29

Del I. Leders beretning

Svalbards miljøvernfond er etter 10 års drift og 21 tildelingsrunder et vel etablert økonomisk virkemiddel i miljøvernarbeidet på Svalbard. I 2017 har fondet tildelt 21,8 millioner kroner fordelt på 72 nye prosjekter. Resultatet av årets tildeling vil i hovedsak være realisert innen utgangen av 2019.

Fondet har nå vært i drift i 10 år, og dette ble markert med en rekke arrangementer i Longyearbyen i juni. I løpet av jubileumsuka fikk fondet vist fram et mangfold av de prosjektene som er støttet og deltakelsen og engasjementet fra lokalbefolkningen var god. I perioden 2007-2017 er det tildelt totalt 127 millioner kroner til over 570 prosjekter.

Driften av fondet er effektiv og nøktern gjennom sekretariatet ved Sysselmannen på Svalbard og faglig bistand fra Miljødirektoratet, Riksantikvaren, Sysselmannen og Norsk Polarinstitutt. Fondet har siden oppstarten etablert gode rutiner for den daglige driften, samtidig som det arbeides med å utvikle virksomheten videre. Styret mener driften av fondet er i betryggende former, både når det gjelder økonomiforvaltning og prosjektoppfølging.

Resultatoppnåelse er i stor grad avhengig av kvaliteten på søknadene til fondet. Gjennom elektronisk søknadssenter er det lagt til rette for en enkel søknadsprosess og effektiv søknadsbehandling. Fondet skal være et lavterskeltilbud for potensielle søkere og veiledning i faglige og administrative spørsmål er en prioritert oppgave i sekretariatet.

Behovet for midler til miljøvern- og kulturminnetiltak på Svalbard er stort. Det er stor bredde og variasjon i prosjektene; fra enkle og kortsiktige tiltak til større prosjekter med langsiktige effekter. Antall søknader til fondet synes å ha stabilisert seg på et høyt nivå, og en forventet økning i antall tilreisende til Svalbard medfører gode forutsetninger for økt støtte til miljøvern- og kulturminnearbeid på Svalbard i årene som kommer. Økningen i antall tilreisende medfører samtidig en øket miljøbelastning, som fondets midler er ment å motvirke.

Morten Ruud

styreleder

Del II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Samfunnsoppdraget

Svalbards miljøvernfond ble opprettet i 2007 og er et økonomisk virkemiddel i miljøvernarbeidet på Svalbard. Fondet er hjemlet i Svalbardmiljøloven og får inntekter primært fra en miljøavgift som pålegges tilreisende. Fondet tildeler årlig 10 – 22 millioner kroner til miljøvernprosjekter, etter søknad fra private og offentlige virksomheter, privatpersoner og organisasjoner. Formålet er å støtte tiltak som direkte og indirekte bidrar til å beskytte naturmiljø og kulturminner på Svalbard. Fondets midler skal bidra til å sikre at Svalbards særpregede villmarksnatur bevares som grunnlag for opplevelse, kunnskap og verdiskapning. Fondet skal også arbeide for å initiere og stimulere gode prosjekter og tiltak som har til formål å ivareta de høye miljømål som er satt for Svalbard.

Organisering

Svalbards miljøvernfond er et statlig fond underlagt Klima- og miljødepartementet. Fondet er organisert med et styre og et sekretariat. Sekretariatet er lokalisert hos Sysselmannen på Svalbard. Styrets medlemmer utnevnes av Klima- og miljødepartementet, og styreleder er fondets virksomhetsleder. Styret har en sammensatt kompetanse innen ulike fagområder og har god kjennskap til miljøutfordringer og samfunnsforhold på Svalbard. I 2017 har styret bestått av følgende personer (navn / funksjonstid):

Morten Ruud (styreleder)	2014 – 2018
Anne-Line Pedersen (nestleder)	2013 – 2017
Stefan Norris	2013 – 2017
Anna Lena Ekeblad	2014 – 2018
Rune Bergstrøm	2014 – 2018
Siri Hoem (vara)	2013 – 2017

Sysselmannen på Svalbard har organisert sekretariatsfunksjonen gjennom en relativt fristilt rådgiverstilling i administrasjonsavdelingen. Rådgiveren har ansvar for daglig drift og er sekretær for styret. Sysselmannen sørger også for regnskap, arkiv, IT, og annen administrativ støtte. Samlet utgjør administrasjonen av fondet ca. 2 årsverk ved Sysselmannen. Ansatte følger ordinært personalreglement ved Sysselmannen med åremålsstillinger.

Sekretariatet er i 2017 driftet av:

Elisabeth Kaddan (seniorrådgiver, sekretær for Svalbards miljøvernfond) *januar – oktober*
Heidi Eriksen (rådgiver, sekretær for Svalbards miljøvernfond) *oktober – desember*
Anne-Karin Bekken (førstekonsulent, økonomi)

Daglig drift av Svalbards miljøvernfond omfatter planlegging og ledelse av fondets virksomhet og oppfølging av de oppdrag som styret gir. Sekretariatet har ansvar for kunngjøring av tilskuddsmidler, forberedelse og innstilling av saker for styret, utbetaling av midler og oppfølging av prosjekter. Gode rutiner og systemer for oppfølging av prosjektporteføljen bidrar til god kontrollstyring og effektiv utnyttelse av fondets midler.

Svalbards miljøvernfond har som mål å være en åpen og utadrettet virksomhet. Sekretariatet er tilgjengelig for publikum gjennom møter, på kontoret eller ved kontakt på telefon og e-post. Fondet

har en egen nettside med generell informasjon om fondet, nyheter, resultater og rapporter fra prosjektet og en egen facebook side som blir brukt i formidling av nyheter og resultater.

Svalbards miljøvernfond benytter seg av Sysselmannens saksarkivsystem, og fondets dokumenter fremkommer i Sysselmannens offentlige postjournal, som publiseres ukentlig på Sysselmannens nettside.

Sysselmannen, Riksantikvaren og Miljødirektoratet bidrar med faglig vurdering av søknadene. Norsk Polarinstitutt bidrar med en samlet oversikt over kunnskapsbehov for miljøforvaltningen på Svalbard.

Presentasjon av utvalgte hovedtall

Svalbards miljøvernfond får inntekter med hjemmel i Svalbardmiljøloven. Avgift for felling (jakt og fiskekort, § 32) og miljøavgift for tilreisende til Svalbard (§ 78) gir relativt faste inntekter. Størsteparten av inntektene til fondet i 2017 kommer fra reisende med fly (60 %) og turistskip (39 %). I tillegg har fondet potensielt inntekter fra eiendomsrett til flora og fauna håndtert i strid med loven (§ 94), erstatning (§ 95), tvangsmulkt (§ 96) og overtredelsesgebyr (§ 96a). Dette følger prinsippet om at alle inntekter etter Svalbardmiljøloven skal tilfalle Svalbards miljøvernfond og nyttes til miljøverntiltak på Svalbard.

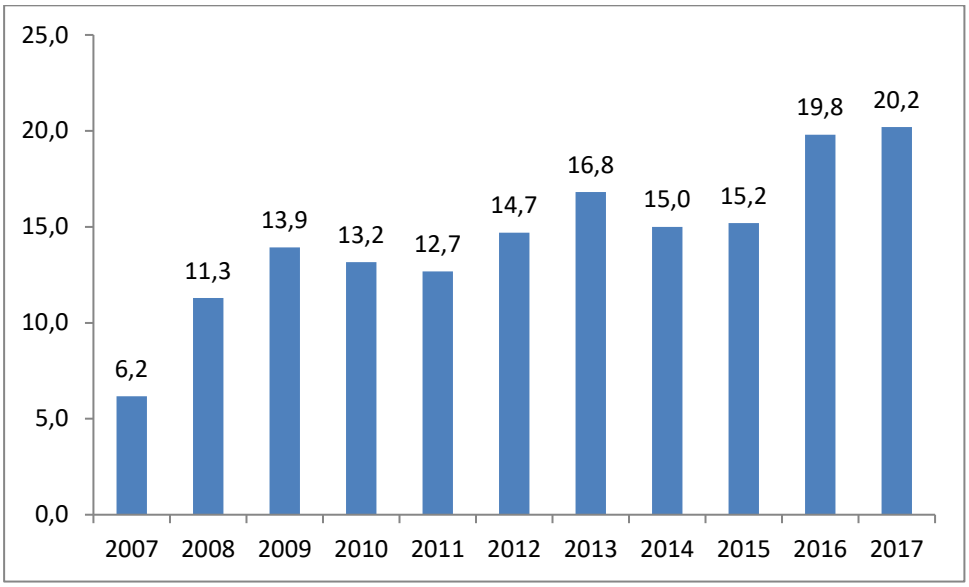

Figur 1. Samlet inntekt til Svalbards miljøvernfond (mill. kr/år) i perioden 2007-2017. Inntekten i 2007 gjelder for 9 måneder ettersom miljøgebyret ble gjort gjeldende fra 1.4.2007. Merk også at inntekt i 2013 er for 13 måneders flytrafikk og inntekt i 2014 er for 11 måneders flytrafikk.

Svalbards miljøvernfond har i 2017 tildelt 21 784 000 kroner til 72 nye prosjekter. Figur 2 viser utvikling i tildelingene i perioden 2007-2017. I årene 2014-2017 har det vært budsjettert større tildelinger enn forventet inntekt. Dette skyldes bruk av akkumulerte fondsmidler fra tidligere år og tilbakeførte midler fra prosjekter som ikke har benyttet seg av hele tilsagnsbeløpet.

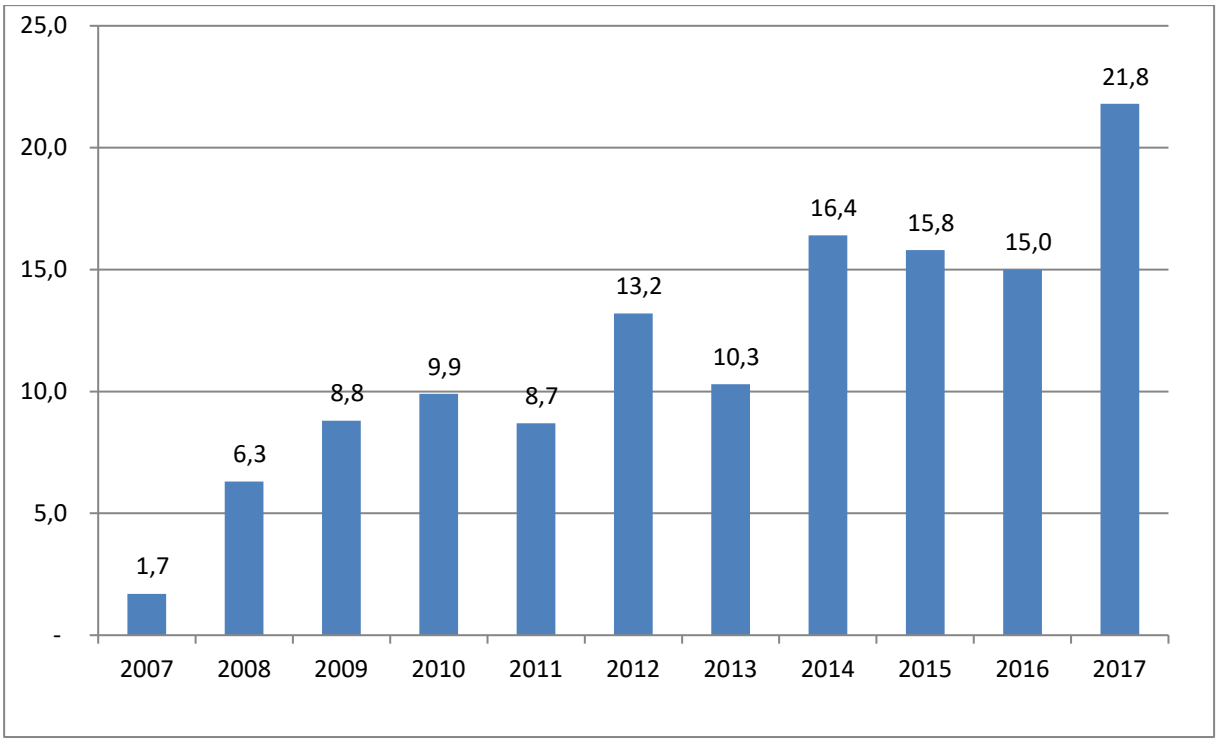

Figur 2. Samlet tildeling til miljøvernprosjekter (mill. kr/år) i perioden 2007-2017.

Svalbards miljøvernfond skal ha en effektiv drift av fondet i forhold til samlet tildeling til prosjekter. Kostnader for drift og administrasjon av fondet i 2017 utgjorde 15,5 % av samlet ressursbruk for året. Figur 3 viser årlig prosentvis fordeling av driftskostnader og tilskudd til miljøverntiltak.

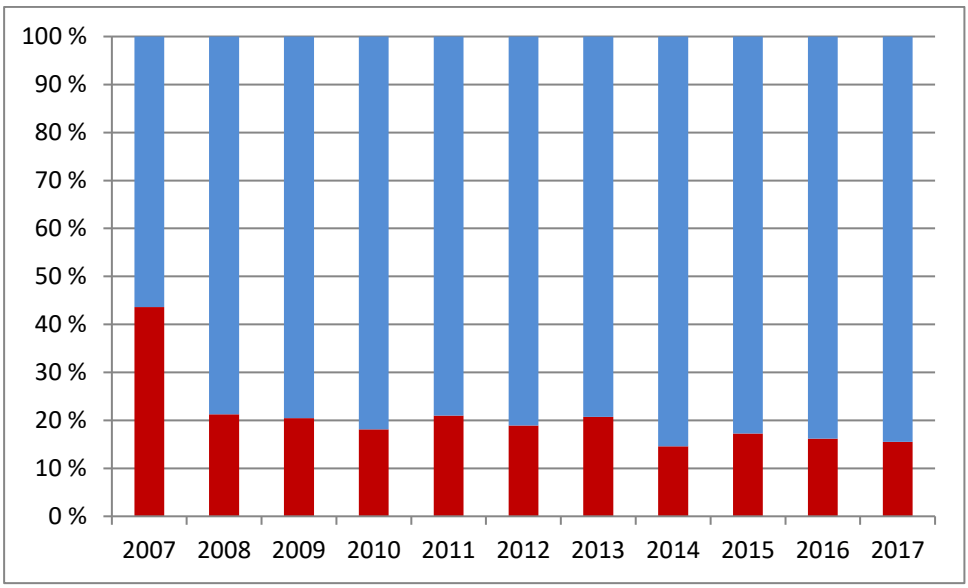

Figur 3. Årlig prosentvis forhold mellom driftskostnader (rød) og tilskudd til miljøverntiltak (blå) i perioden 2007-2017.

Tabell 1. Nøkkeltall for driftsutgifter og tildelinger i 2017.

Svalbards miljøvernfond – Nøkkeltall 2017	Beløp (kr)
Driftsutgifter*	4 091 544
Tilskudd til miljøvernprosjekter	21 784 000
Refusjon av miljøavgift til fastboende	384 300
*Herav drift av refusjonsordningen	300 000

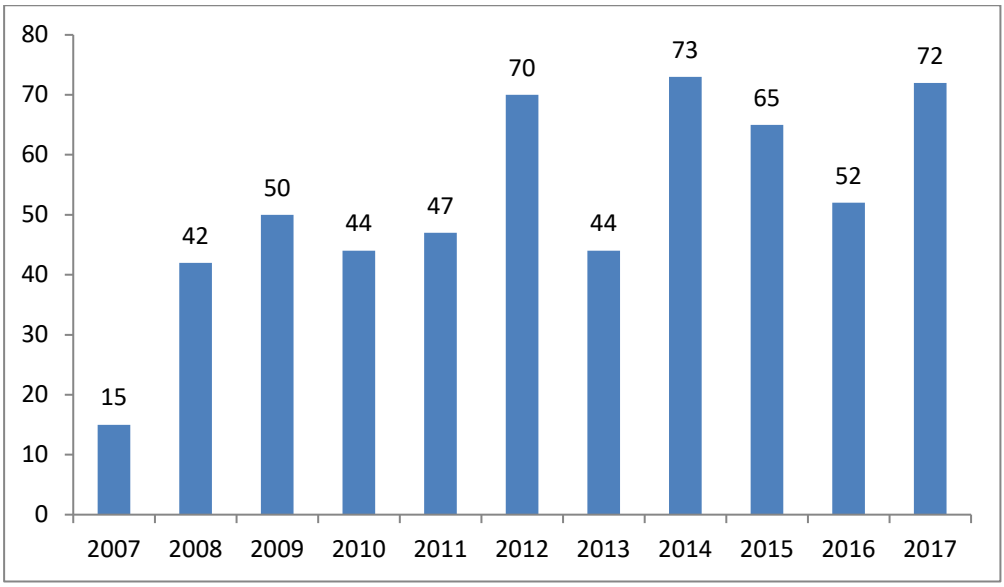

Figur 4. Antall prosjekter tildelt støtte i perioden 2007 – 2017.

I 2017 var det totalt 137 søknader, noe som gir en tilsagnsprosent på 53 %. Siden etablering av fondet er det kommet inn 1215 søknader og totalt 573 prosjekter har fått støtte. Tabell 3 gir en oversikt over fordeling av tilskudd på ulike kategorier i 2017 og for hele perioden 2007-2017.

Prosjektene fordeles i åtte kategorier. Valg av kategori gjøres av søker, og kun åpenbart feilkategoriserte søknader blir i ettertid plassert i andre kategorier. Ved sammenligning over flere tildelingsrunder kan en likevel se trender i hvilke kategorier og type tiltak som er prioritert for tilskudd. Dette samsvarer også med tilfanget av søknader i de ulike kategoriene.

Tabell 2. Fordeling av tilskudd på ulike kategorier i 2017.*

Kategori	Antall prosjekter 2017	Antall prosjekter 2007-17	Sum 2017	Sum 2007-2017
Kartlegging og overvåkningstiltak (01)	17	116	5 211 500	29 834 500
Skjøtselstiltak (02)	6	14	1 992 000	3 692 000
Gjenoppretting av miljøtilstanden (03)	1	28	60 000	4 105 800
Undersøkelser av hva som forårsaker endringer i miljøet (04)	7	40	2 374 500	13 055 500
Tilretteleggingstiltak (05)	10	92	2 773 000	20 241 350
Kulturminnetiltak (06)	11	88	5 436 000	24 066 000
Informasjons- og opplæringstiltak (07)	16	175	3 218 000	28 400 750
Fiske- og vilttiltak (08)	3	19	719 000	4 454 000
Sum	**72**	**572**	**21 784 000**	**127 849 900**

** Kategorisering av prosjektene gjøres av søker og fordelingen kan være misvisende ved at eksempelvis tilretteleggingstiltak også kan være kulturminnetiltak osv.*

Kartleggings- og overvåkningstiltak domineres av forskningsprosjekter som innhenter forvaltningsrelevant kunnskap til bruk i miljøforvaltningen på Svalbard. Tilretteleggingstiltak er en stor kategori som oftest har konkrete og synlige resultat. Informasjon og opplæring er den kategorien hvor flest søkere har fått støtte. Her finnes mange prosjekter som bidrar til holdningsskapende arbeid. Barn og unge er ofte i målgruppen, noe fondet anser som viktig for å skape engasjement og diskusjon rundt miljøvern på Svalbard. Det er få prosjekter i kategorien skjøtsels- og restaureringstiltak. Årsaken er at mange prosjekter i denne kategorien ofte plasseres i kategoriene kulturminnetiltak og tilretteleggingstiltak.

Søknadsprosessen

Fondet gjennomfører to tildelinger i året med søknadsfrister 1. februar og 15. september. Samlet tilgjengelig ramme for tildeling kunngjøres ved første tildelingsrunde. Dette gjør at søkere kan komme i gang med prosjektideer tidlig på året, noe som kan gi bedre omløp av fondets midler. Gjenstående beløp fra første runde kunngjøres ved høstens utlysning. I 2017 ble fordelingen 13 millioner kroner ved vårens tildeling og 8,7 millioner kroner ved høstens tildeling. Figur 5 viser ulike faser i driften av fondet.

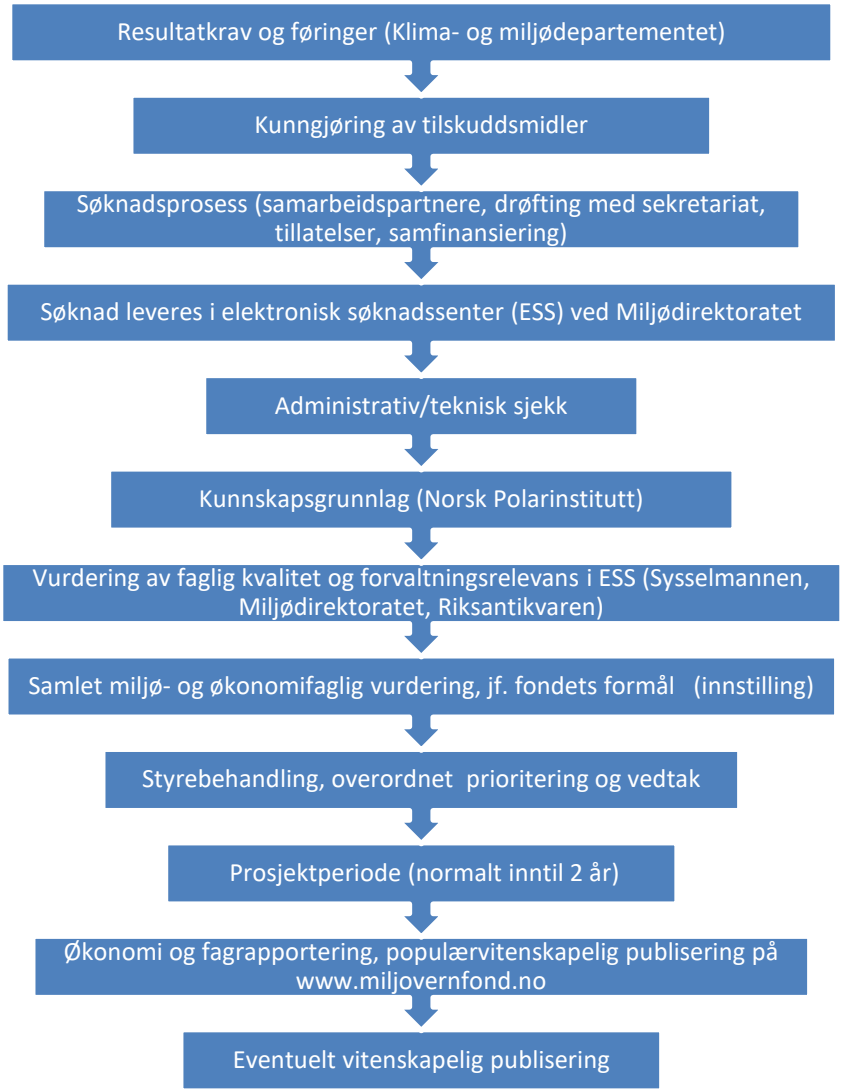

Figur 5. Faser og prosesser i driften av Svalbards miljøvernfond, eksemplifisert gjennom et vilkårlig vitenskapelig prosjekt.

Del III. Årets aktiviteter og resultater

Samlet vurdering av resultater, måloppnåelse og ressursbruk i 2017

Svalbards miljøvernfond har våren 2017 videreført arbeidet med å stimulere og støtte gode miljøverntiltak over hele Svalbard. I tillegg er flere prosjekter fra tidligere tildelinger nå fullført. Resultatene fra prosjektene viser at fondet er et viktig virkemiddel for å skape miljørettet endring i Svalbardsamfunnet og en god kilde til finansiering av tiltak som direkte og indirekte bidrar til natur- og kulturminnevern.

Fondet har nå vært i drift i 10 år, og dette ble markert med en rekke arrangementer i Longyearbyen i juni. I løpet av jubileumsuka fikk fondet vist fram et mangfold av de prosjektene som er støttet og deltakelsen og engasjementet fra lokalbefolkningen var god. I perioden 2007-2017 er det tildelt totalt 127 millioner kroner til over 570 prosjekter.

Elektronisk søknadssenter bidrar til at fondet har et enkelt og effektivt system for søknadsbehandling og rapportering. Fondet har god balanse mellom inntekter og omfanget av søknader som innvilges tilskudd.

Fondet støtter både prosjekter med kortsiktige resultater og prosjekter med langsiktige effekter. Sekretariatet mener Svalbards miljøvernfond på en god måte oppfyller målene gitt i fondets formål og det årlige tildelingsbrevet fra Klima- og miljødepartementet.

Tildelingsbrev med prioriteringer for budsjettåret 2017

I tildelingsbrevet fra Klima- og miljødepartementet er det lagt vekt på følgende utfordringer:
Ivaretakelse av den særegne villmarksnaturen på Svalbard er ett av de overordnede målene for svalbardpolitikken. Videre er det spesifikke mål for miljøvernet på Svalbard, og disse målene ligger fast, jf. Meld. St. 32 (2015-2016) Svalbard. En aktiv miljøpolitikk og et effektivt regelverk skal sikre at Svalbard med tilgrensende hav- og drivisområde fremdeles skal være lite påvirket av lokal aktivitet, og være et stort, sammenhengende villmarksområde. Samtidig må forvaltningen av Svalbards natur- og kulturminner ta hensyn til at både samfunnene og miljøet på Svalbard er i endring, og legge til rette for nødvendig omstilling og videreutvikling i samsvar med målsetningene.

Miljømyndighetene vil, i dialog med aktørene på Svalbard, ta et samlet grep for å legge bedre til rette for reiselivet innenfor det såkalte Forvaltningsområde 10, som bl.a. omfatter Isfjordområdet og nærområdene rundt lokalsamfunnene. Samtidig skal arbeidet med forvaltningsplaner for verneområdene på Svalbard videreføres. Miljømyndighetene skal arbeide for å sikre naturverdier og kulturminner som ligger nær lokalsamfunnene, og som er viktige for reiselivet, friluftsliv og lokalbefolkningen. Disse overordnede prioriteringene for miljømyndighetenes arbeid i 2017 bør gjenspeiles gjennom tildelingene fra Svalbards miljøvernfond.

Raske klimaendringer i kombinasjon med andre miljøpåvirkninger, inkludert endringer i aktivitet, er en betydelig og økende utfordring for miljøvernet på Svalbard. Stigende temperatur, raskt minkende sjøis, og mer nedbør fører med seg store endringer i økosystemer og i livsvilkårene for arktiske arter. I tillegg kan nye hav- og kystområde bli isfrie, og bedre tilgjengelighet kan føre til økt ferdsel og annen aktivitet, og dermed en ytterligere påvirkning på dyrelivet, kulturminner og vegetasjon. Samtidig er marin forsøpling og mikroplast i havet og på strendene rundt Svalbard et økende problem. Søppelet finnes i strandsonen, på sjøbunnen og flytende i og under havoverflaten – ofte som fragment og mikropartikler. Det kan føre til alvorlige skader på dyr.

Lokalsamfunnene på Svalbard står foran en omstilling der aktivitet og ferdsel knyttet til blant annet reiseliv, forskning og høyere utdanning kan komme til å øke ytterligere. En økning i ferdsel og aktivitet vil sammen med forurensing og de raske klimaendringene forsterke behovet for en kunnskapsbasert forvaltning. Det er viktig å sikre at den samlede belastningen på arter, økosystemer og kulturminner ikke blir for stor.

Det er viktig at Svalbards miljøvernfond hensynstar de ulike miljøutfordringene miljøvernarbeidet på Svalbard står ovenfor gjennom tildelingen til prosjekter.

Svalbards miljøvernfond følger opp målsettingen om å bevare Svalbards villmarksnatur. Gjennom en avsetting for tilskudd budsjettert til 21 millioner i 2017 har fondet godt handlingsrom for finansiering av små og mellomstore miljøvernprosjekter på Svalbard.

Resultatområde

Svalbards miljøvernfond skal i 2017 jobbe under resultatområde 6 *Polarområdene* og med følgende nasjonale mål:

6.1	*Omfanget av villmarkspregete områder på Svalbard skal opprettholdes, og naturmangfoldet bevares tilnærmet upåvirket av lokal aktivitet.*
6.2	*De 100 viktigste kulturminnene og kulturmiljøene på Svalbard skal sikres gjennom forutsigbar og langsiktig forvaltning.*
6.3	*Negativ menneskelig påvirkning og risiko for påvirkning på miljøet i polarområdene skal reduseres.*

Lenke til resultatområdet:
http://www.miljostatus.no/nasjonale-mal/6.-polaromrada/

Prioriteringer

Ved behandling og tildeling av midler, skal Svalbards miljøvernfond prioritere prosjekter som:

- fremmer bærekraftig reiseliv, rekreasjon og opplevelse, særlig rettet mot å skape opplevelser rundt de større bosettingene innenfor Forvaltningsområde 10 med særlig vekt på Isfjord-området
- sikrer kunnskap om klimaendringens virkning for naturmiljøet, kulturminner og samfunnsplanlegging
- fremmer tiltak for å ivareta kulturminner, herunder prosjekter som bidrar til forebyggende tiltak for å motvirke råteskader eller erosjon
- bidrar til å spre miljøinformasjon og øke kunnskap om Svalbards natur- og kulturmiljø blant fastboende, herunder barn og unge samt tilreisende
- skal ivareta natur- og kulturmiljøet gjennom byutvikling, avfallsrydding samt forebygging og reduksjon av forurensning, avfall og marin forsøpling
- bidrar til å bedre kunnskapsgrunnlaget for høsting på Svalbard og bidra til en forsvarlig høsting av vilt- og fiskebestanden.

Styringsparametere

1. Antall søknader som innvilges tilskudd innen hver kategori og knyttet opp mot prioriteringene.
2. Antall kulturminner og kulturmiljøer som ivaretas gjennom tilskudd til prosjekter.

Svalbards miljøvernfond har gjennom tildelingene i 2017 gitt støtte til prosjekter som skal bidra til å

opprettholde samme omfang av villmarksprega områder og prosjekter som bidrar til at biologisk mangfold opprettholdes tilnærmet upåvirket av aktivitet og ferdsel, jf. nasjonalt mål 6.1.

Årets tildelinger viser at fondet bidrar til å ivareta prioriterte kulturminner og kulturmiljø jf. nasjonalt mål 6.2. Praksis i fondet er at alle søknader i denne kategorien blir innvilget så fremt kvaliteten på søknadene er tilfredsstillende. For eiere av kulturminner skaper dette en forutsigbarhet og midler fra fondet sikrer at det kan gjennomføres tiltak av god kvalitet. Fondet kompletterer med dette den ordinære kulturminneforvaltningen på en god måte.

Flere av prosjektene som støttes bidrar til å redusere negativ menneskelig miljøpåvirkning og risiko for påvirkning, jf. nasjonalt mål 6.3. Eksempelvis oppryddingstiltak, ENØK-tiltak og ulike informasjonsprosjekter.

Måloppnåelse og resultatkrav

Det ble ved første søknadsrunde i 2017 tildelt 13 millioner kroner til 39 miljøvernprosjekter, og i andre søknadsrunde 8,7 millioner kroner til 33 prosjekter. Totalt var det 137 søkere med samlet søknadsbeløp på 62 millioner kroner. Antall søknader er tilfredsstillende og det er god kvalitet på søknader som innvilges støtte. Miljøvernfondet videreførte med denne tildelingen et fortsatt fokus på tiltaksrettet miljøvernarbeid knyttet til føringene i tildelingsbrevet.

I 2017 har fondet en rekordstor økonomisk ramme på 21 millioner kroner. Hele potten kunngjøres på våren for å stimulere søkere til å komme i gang med prosjekter tidlig på året. For næringsliv, organisasjoner og forskningsmiljøer er tilskudd fra fondet et viktig bidrag til utvikling og gjennomføring av miljøtiltak og økt miljøbevissthet på Svalbard.

De angitte føringer i tildelingsbrevet gir fondet en overordnet avgrensing og er en støtte for prioritering av søknader både i sekretariatets arbeid og ved styrets vedtak om tildelinger. Ved utlysning av tilskudd blir føringene formidlet både i kunngjøringen og i dialog med søkere. Miljøvernfondet bygger i tillegg på erfaring, kompetanse og etablerte prinsipper. Tildelingen i 2017 tar utgangspunkt i dette og det vises til tabell 4 for en oversikt over alle prosjektene.

I tillegg til omsøkte prosjekter valgte fondet våren 2017 å markere fondets 10-årsjubileum gjennom bruk av akkumulerte fondsmidler til arrangementer i Longyearbyen og utgivelse av jubileumsskrift. Aktivitetene bidro ytterligere til å spre miljøinformasjon og øke kunnskap om Svalbards natur- og kulturmiljø, i tillegg til å skape bynære opplevelser.

Tildelingen til miljøvernprosjekter våren 2017 oppfyller resultatkrav nr.1. Vern og sikring av naturmiljø inngår indirekte gjennom tildelingen. Vern og sikring av kulturminner og kulturmiljø er direkte ivaretatt i tildelingen. Flere av prosjektene som mottar støtte har informasjon og opplæring som hovedformål eller delformål. Drift og forvaltning av fondets virksomhet er som helhet dekket av budsjettet og utgjør en liten andel i forhold til budsjettert tildeling. Fondet oppfyller med dette resultatkrav nr. 2. Dagens søknadshåndtering og drift synes effektiv og fungerer bra.

Daglig drift

Svalbards miljøvernfond følger et relativt fastlagt årshjul for aktivitet med veiledning til søkere, utlysninger, tildelinger og oppfølging av prosjekter som har mottatt støtte fra fondet. I 2017 er det gjennomført to styringsmøter med KLD, to styremøter og to tildelingsrunder. I anledning

styremøtene ble det gjennomført befaringer til og gitt orienteringer om flere pågående prosjekter. Det er avholdt flere planleggingsmøter i anledning jubileumsmarkeringen. Styret og sekretariatet deltar i løpet av året på befaringer og sluttmarkeringer av prosjekter der det er naturlig, og informerer om fondet ved ulike anledninger. Sekretariatet deltar på flere møter både av generell karakter og konkret for å drøfte prosjekter med potensielle søkere.

Svalbards miljøvernfond er opptatt av at rapportene og resultatene til de ulike prosjektene skal være lett tilgjengelig for publikum. Sluttrapporter fra ferdigstilte prosjekter publiseres på fondets nettside og kan søkes opp tematisk. Nyheter legges også ut på Facebook og når dermed ut til et større publikum. Resultater fra prosjekter blir i flere tilfeller også publisert i andre nettmedier, aviser og vitenskapelige tidsskrift.

Figur 6. Statsråd Helgesen (t. h.) deltok på en markering av 10-årsjubileet til Svalbards miljøvernfond i Gruve 3 i mai. Nestleder i fondet, Anne-Line Pedersen og Håvar Fjerdingøy fra Store Norske Spitsbergen Kulkompani (SNSK) orienterte om fondet og ga en omvisning i gruvemuseet. Foto: Elisabeth Kaddan.

Figur 7. Det var stor deltakelse på de mange aktivitetene under natur- og kulturminnevandringen i Longyearbyen søndag 11. juni. Her fra foredrag med Per Kyrre Reymert. Foto: Siri Hoem.

Figur 8. Fra jubileumsmarkeringen i Longyearbyen. Foto: Elisabeth Kaddan.

Prosjekter tildelt støtte 2017

Alle prosjekter som tildeles støtte har god kvalitet. Det gis her en kort beskrivelse av noen av prosjektene som ble tildelt støtte i 2017.

UNIS får støtte til et større samarbeidsprosjekt som skal se på forstyrrelsesproblematikk og konflikter mellom isbjørn og mennesker. Som følge av mindre fjord- og havis, er det forventet at det i framtiden er flere isbjørn som vil oppsøke mennesker og bosettinger. Prosjektet vil bidra direkte i oppfølgingen av tiltak i både den nasjonale og internasjonale handlingsplanen for isbjørn. Norsk Polarinstitutt får støtte til å teste ut forstyrrelseseffekten av drone på sjøpattedyr. Kunnskap om droners mulige forstyrrelseseffekt på marine pattedyr er etterspurt av forvaltning og reiselivsnæring, og slik kunnskap kan også ha overføringsverdi til andre artsgrupper. Begge prosjektene er relevante med hensyn til generell artsforvaltning og besøksforvaltning i verneområder.

NINA-Tromsø og Universitetet i Oslo får støtte til to prosjekter om lokal kunnskap og svalbardrøyeforvaltning. Linnevassdraget er det eneste betydelige sjørøyevassdraget i Isfjorden, og det lettest tilgjengelige sjørøyevassdraget for fastboende og tilreisende til Svalbard. I tråd med kravet om en kunnskapsbasert og bestandsspesifikk forvaltning av sjørøyevassdrag på Svalbard, skal det nå gjennomføres en ny bestandsundersøkelse.

Som følge av klimaendringer og økt menneskelig aktivitet på Svalbard, øker også sjansen for etablering og spredning av fremmede arter. Det gis støtte til tre prosjekter som omhandler spredning av fremmede arter; herunder kartlegging av fremmede karplanter og vekstforhold i Barentsburg og Pyramiden. Tiltakene bidrar direkte i oppfølgingen av Handlingsplan for fremmede arter på Svalbard og bygger opp under det pågående arbeidet på fremmede arter i CAFF (Arktisk Råd).

Teknisk industrielle kulturminner utgjør en stor og viktig del av de kulturmiljøene som ønskes bevart på Svalbard. Reiselivsnæringen ønsker blant annet å utvide bruken av disse for å skape bostedsnære opplevelser rundt Longyearbyen. Trust Arcticugol får 1,5 millioner kroner til oppgradering av kulturhuset i Pyramiden. Deler av kulturhuset skal tas i bruk til turistformål, og det skal tilrettelegges med kafe, suvenirbutikk og sanitæranlegg. Tiltaket er viktig for å legge bedre til rette for mer turisme i Pyramiden, samtidig som det tar vare på et vernet kulturminne. Prosjektet skal gjennomføres i samråd med kulturminnemyndighetene.

SNSK får støtte til å følge opp tiltakene som er foreslått i tilstandsvurderingen av daganlegget i Gruve 6, utarbeidet med støtte fra fondet i 2016. I tillegg gis det støtte til utarbeidelse av en helhetlig handlingsplan for Gruve 2B. Begge anleggene er verdifulle tekniske kulturminner i Longyearbyens nærområde og attraktive turmål. Norut får støtte til kartlegging av terrengstabilitet rundt Longyearbyen, med særlig vekt på konsekvenser for kulturminner.

Kartlegging av miljøgifter og reduksjon av forurensing og marint avfall støttes gjennom flere prosjekter. SNSK får støtte til å fjerne utrangerte og forlatte snøskutere i Longyearbyen, i et samarbeid med Longyearbyen lokalstyre. Målet er å få på plass en langsiktig ordning for å få kontroll på byens snøskuterpark og merking av alt utstyr slik at eier lett kan kontaktes. Havforskningsinstituttet får støtte til oppfølging av tidligere undersøkelser på mikroplastfiber i sjø. I sistnevnte prosjekt skal det blant annet prøves ut ny teknologi for å fjerne mikrofiber fra vaskevannet før det forsvinner ut i avløpsvannet.

Figur 9. Fra daganlegget i Gruve 6. Foto: SNSK.

Visit Svalbard får støtte til et forprosjekt for utreding av 5 av de foreslåtte tiltakene i Temaplan Ferdsel og opplevelse i Longyearbyen og til innkjøp av flere bysykler. De får også midler til å arrangere en ny reiselivskonferanse. Konferansen i 2018 vil rette søkelys mot næringsutvikling, miljøbevaring og bruk kontra vern, og generelt bidra til økt miljøfokus i denne næringen.

Longyearbyen lokalstyre får støtte til å bygge 3 bruksskulpturer til uteområdet ved Kulturhuset. Bruksskulpturene er inspirert etter tre forhistoriske marine øgler som er funnet på Svalbard, og i samarbeid med Jørn Harald Hurum fra Naturhistorisk museum i Oslo. Formålet med prosjektet er å opparbeide uteareal i sentrum slik at det skaper opplevelse, begeistring og kunnskapsformidling av Svalbard.

Lokalstyret får støtte til å sette ut flere offentlige avfallsbeholdere i hele byen. De vil ha sorteringsmuligheter, være romslige, ha utforming som hindrer flyvesøppel og passe med Longyearbyens turistprofil.

Teknisk-industrielle kulturminner utgjør en stor og viktig del av de kulturmiljøene som ønskes bevart på Svalbard. SNSK får støtte til å ansette en kulturminnesnekker i to år som skal følge opp restaureringstiltak og tilstandsvurderinger på de tekniske kulturminnene. SNSK får også midler til å fortsette istandsettingen av taubanebukkene, et høyt prioritert tiltak i kulturminneforvaltningen og støtte til tilstandsvurdering av Svenskebrakka på Hotellneset.

Private hytter på Hjorthamn får støtte til restaurering. Det gis også støtte til Kings Bay til skilting i Ny-Ålesund.

Svalbard lufthavn får støtte til å teste ut robuste vindmøller på navigasjonsanlegget på Torfjell ved Pyramiden. Det er satt vilkår om at nødvendige tillatelser foreligger. Hensikten er å redusere avhengigheten av diesel på anlegget. Prosjektet omfatter også uttesting av vindmøller på Svalbard lufthavn for å oppnå målet om å gjøre Svalbard lufthavn uavhengig av elektrisk kullkraft i sommerhalvåret. De får også støtte til videre satsing på solenergi.

UNIS får støtte til et prosjekt som skal kombinere cruiseturisme og forskning på arktiske cruiseskip. Slik allmenn deltakelse i forskning går under betegnelsen Citizen Science, og brukes for å fjerne grensene mellom vitenskapen og befolkningen. Et slikt engasjement vil øke forståelsen for vitenskapelige metoder, samtidig som deltakerne lærer om naturen.

Akvaplan-NIVA får støtte til overvåkning av pukkellaks på Svalbard. Pukkellaks er en stillehavslaks som ble satt ut på Kolahalvøya på 1960- og 1970-tallet. Den er nå blitt registrert på Svalbard. Den betraktes som en uønsket fremmed art, og det er viktig å få kartlagt utbredelsen for å hindre videre spredning.

Et røyeforskningsprosjekt som ser på moderne, enkle og kostnadseffektive metoder for å overvåke bestandene får også støtte.

Tildelinger 2017

I samsvar med formålet har Svalbards miljøvernfond i 2017 tildelt 21,8 millioner kroner til 72 nye prosjekter.

Tabell 3. Samlet oversikt over tildelinger 2017.

Prosjekt nr.	Mottaker	Prosjektnavn	Vedtak (kr)
17/3	Institute of Oceanology, Polish Academy of sciences	Drifting fast or crawling slow?	64 000
17/7	Stiftelsen Svalbard Museum	Arkivalia- kilde til ny kunnskap om vær og klima?	570 000
17/8	AECO	'Sårbarhets- og risikovurdering ved ilandstigning'	270 000
17/11	Svalbard Adventure Group Drift AS avd Svalbar	Miljøfyrtårnsertifisering Svalbar	28 000
17/12	Kings Bay AS	Registrering av gjenstander Ny-Ålesund museum	200 000
17/13	Norges vassdrags- og energidirektoratet	Biologisk mangfold i ferskvann på Svalbard	300 000
17/14	Longyearbyen lokalstyre, Polarflokken barnehage	Søppeltokt og nedbrytningstid av søppel i havet	90 000
17/17	Norwegian Institute for Water Reseach	Permafrost decay for acidification/bioproductivity	40 000
17/18	Norsk Polarinstitutt	Drones and Marine Mammals of Svalbard (DAMMS)	800 000
17/19	Torgeir Prytz	Restaurering kjøkkenvinduer - Hiorthhamn	60 000
17/21	Trust Arcticugol	Reactivation of the Cultural Centre in Pyramiden	1 500 000
17/24	Institute of Oceanology Polish Academy of sciences	The zonal distribution of macroalgae in Isfjorden	160 000
17/25	Wageningen Marine Research	Marine aliens in Svalbard	300 000
17/26	Kaldnes Media AS	Videodokumentasjon – Longyearbyens historie	250 000
17/29	UNIS	Svalbard Automated Snow Monitoring	300 000
17/31	Andreas Alexander	Temperature monitoring of Larsbreen ice caves	80 000
17/34	Svalbard Fangst	Strandrydding i Bellsund 2017-2019	60 000
17/36	UNIS	Longyearbyen Field Guide - App	160 000
17/37	Norsk institutt for naturforskning	Vegetasjonsskader som følge av ekstreme vintre	400 000
17/38	SUM, Universitetet i Oslo	Lokal kunnskap og svalbardrøyeforvaltning	100 000
17/40	Visit Svalbard AS	Nettbasert opplæring SGO	300 000
17/41	NINA-Tromsø	Sjørøyebestanden i Linnévassdraget	219 000

17/42	Havforskningsinstituttet	Mikroplastfiber i sjø fra bosetningene på Svalbard	500 000
17/44	Store Norske Spitsbergen Kulkompani	Helhetlig handlingsplan for Gruve 2B	560 000
17/46	Store Norske Spitsbergen Kulkompani	Gruve 6 i Adventdalen: tiltak i henhold til tilstandsvurdering	1 100 000
17/47	Store Norske Spitsbergen Kulkompani	Snøskuteropprydding i Longyearbyen	400 000
17/49	Longyearbyen feltbiologiske forening	Skisse til kyststi	100 000
17/50	Norsk Polarinstitutt	Fremmede plantearter: fra byene til naturen?	400 000
17/51	Norsk institutt for kulturminneforskning	Krigsminnene rundt Longyearbyen	200 000
17/54	UNIS	Polar bear-human conflicts in Svalbard (CONBEAR)	800 000
17/55	Longyearbyen skole	Prosjektmedarbeider; Den arktiske skolesekken	200 000
17/56	Farmhamna AS	LED lys og elektrisk båtmotor på fangststasjon	100 000
17/57	UNIS	Ringhorndalen Del 2	135 000
17/58	Svalbard Hestesenter	Restaurering av Stallen	195 000
17/59	Norut	Kartlegging av terrengstabilitet rundt LYR	250 000
17/61	Norsk institutt for naturforskning	Arctic Alien Species – risks, trends and pathways	800 000
17/62	Arctic Husky Travellers AS	Arktiske naturopplevelser for barn og familier	88 000
17/64	UNIS	Klima og biodiversitetsstatus i Svalbards fjorder	500 000
17/65	Longyearbyen lokalstyre	Energigjenvinning av avfall i Longyearbyen	450 000
17/68	Anders Langangen	Kransalger i de varme kildene i Trollkildene	12 500
17/70	Svalbard Museum	Svalbard Museums skrifter nr. 3	138 000
17/72	Norsk institutt for naturforskning	Isbjørn hi-data Kongsøya 1978-79	50 000
17/73	UNIS	Citizen science på arktiske cruiseskip	260 000
17/74	Svalbard lufthavn AS	Forsøk med vindkraft på off-grid og større anlegg	415 000
17/75	Svalbard lufthavn AS	Fortsette utbygging av solkraft, Svalbard lufthavn	500 000
17/77	Gaute Hermansen	Fornybare energikilder i røkterbolig i Bolterdalen	100 000
17/78	Åshild Ønvik Pedersen - Norsk Polarinstitutt	Svalbardreinen - et faktaeventyr	100 000

17/79	Longyearbyen Hundeklubb	En hundeklubb for alle	30 000
17/84	Sverdrupbyen AS	Arbeidermesse Vest - jordtrykk og fundamenter	120 000
17/88	Aarhus Universitet	Status of light-bellied brent goose in Tusenøyane	110 000
17/91	Kings Bay AS	Informasjonsskilt i Ny-Ålesund	123 000
17/92	University of Aberdeen	Disturbance, recovery and tundra vegetation change	400 000
17/93	Longyearbyen lokalstyre - Longyearbyen skole	Friluftsutstyr til Friluftslivfag på Vg	122 000
17/94	AECO	Plakater med miljøinformasjon til turister	200 000
17/98	Johan Magnus Granstrøm	Vedlikehold av gamle oppholdsbrakka på Hiorthamn	37 000
17/101	Institutt for geovitenskap, UiT Norges Arktiske Universitet	Past Precipitation on Svalbard (PPS)	285 000
17/103	Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS	Kulturminneforvalter og – snekker/tømrer	1 330 000
17/104	Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS	Sikring og istandsetting av taubanebukker	870 000
17/105	Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS	Svenskebrakka på Hotellneset. Tilstandsvurdering	200 000
17/112	Longyearbyen lokalstyre	Marin øgleskulptur	895 000
17/113	Longyearbyen lokalstyre	Flere og bedre avfallsbeholdere til Longyearbyen	300 000
17/114	Institutt for Geovitenskap, UiT - Norges Arktiske Universitet	Holocen klimahistorie for nordøst Spitsbergen	190 000
17/115	Patrick Fjøsne-Bossart	Reparasjon av pipe på gamle bakeri og messe Hiorthhamn	148 000
17/119	Akvaplan-niva	Overvåkning av pukkellaks på Svalbard	350 000
17/123	Visit Svalbard AS	Forprosjekt mulighetsstudie tilrettelegging	240 000
17/124	Visit Svalbard AS	Friske fraspark 2 - reiselivskonferanse høst 2018	200 000
17/125	Visit Svalbard AS	Bysykler - gratis utlån	250 000
17/128	NINA	Forvaltning av Svalbard røye med miljø-DNA	400 000
17/130	Kjetil Slettnes	Toppturbok Nordenskiold Land	100 000
17/132	Heidi Sevestre	Glaciers on the move	130 000
17/133	FAU Longyearbyen skole	Skolemat ved ressursutnyttelse ved LYB Skole	50 000
15/132	NINA	Tilleggssøknad: Klima, isbjørn, fugl 2	99 500
			21 784 000

Eksempler på ferdigstilte prosjekter 2017

Resultatet av fondets tildelinger er sjelden synlig samme år som tilsagnet gis. Det er derfor naturlig å nevne noen av de mange prosjektene som er avsluttet og rapportert i denne perioden.

Både fastboende og besøkende i Ny-Ålesund kan nå glede seg over et nyrestaurert lokomotiv. Lokomotivet med tilhørende vogner er et svært viktig kulturminne både for Ny-Ålesund og Svalbard og har fulgt bedriften Kings Bay helt siden det kom til Ny-Ålesund i 1917. Fondet har støttet restaureringen med 1,4 millioner.

Figur 10. Prosjekt: Restaurering av lokomotivet i Ny-Ålesund (15/126). Foto: Elisabeth Kaddan.

Ellasjøen på Bjørnøya er en av innsjøene med de høyeste nivåer av miljøgifter i hele Arktis og fondet har støttet flere forskningsprosjekter som omhandler dette. I prosjektet *Miljøgifter i sedimenter i Ellasjøen på Bjørnøya, Svalbard – nivåer og tidstrender* (13/45) har Akvaplan-niva studert tidstrender for en rekke miljøgifter i sedimentkjerner fra Ellasjøen. Resultatene viser at det i hovedsak er en positiv utvikling for flere av miljøgiftene som det er forbudt å benytte i dag. Men at det fremdeles er høye nivåer av PCB til tross for at nybruk ble forbudt for nesten 40 år siden.

I en pågående undersøkelse kartlegges nyere miljøgifter som bromerte og fluorerte forbindelser (PFC og PFOS). Slike undersøkelser er viktige i forhold til reguleringer av internasjonale konvensjoner om miljøgifter. Dette vil igjen kunne medføre redusert transport av miljøgifter til Arktis.

Figur 11. Prosjekt: Miljøgifter i sedimenter i Ellasjøen på Bjørnøya, Svalbard – nivåer og tidstrender (13/45).

Innsamling av sedimentkjerner fra Ellasjøen, 2014. Foto: Akvaplan-niva/Guttorm Christensen.

Figur 12. Prosjekt: Permafrost og fundamenteringsforhold for kulturminner i Longyearbyen (14/48).

Fundamenteringen på bygningen Smia i Hiorthamn er undersøkt i prosjektet. Foto: NIKU/A.C.Flyen.

Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU) og SINTEF har avsluttet to prosjekter som omhandler fundamentering av installasjoner på permafrost i Longyearbyen og klimatilpasning. NIKU har med hjelp av Mycoteam og Multiconsult undersøkt forholdene rundt biologisk nedbrytning av treverk i fredete kulturminner som har konstruksjoner i bakken. Endring i temperatur- og fuktforhold som følge av klimaendringer kan medføre at vekstgrunnlaget for råtesopp bli mer gunstig. En temperaturøkning på Svalbard vil medføre økende dybde på tinesonen og økende temperatur i jordsmonnet. Konsekvensen er økt nedbryting av treverk som er i jordkontakt. Undersøkelsene viser blant annet at isolering i grunnen inntil trepeler kan føre til at råtesopp får bedre vekstforhold og dermed økt nedbrytning.

SINTEF har i prosjektet *Pelefundamenter og klimaendringer* (14/119) utarbeidet et veiledningshefte om pelefundamenter. Målet er å øke kunnskapen om fundamentering av strukturer på permafrost i Longyearbyen. Heftet skal veilede eiere og kjøpere av hus med pelefundamenter til å foreta en enkel tilstandsvurdering. Heftet kommer i både norsk og engelsk utgave og kan lastes ned gratis.

Figur 13. Prosjekt: Adventfjorden – modellsystem for klimaendring (14/143).

Feltarbeid med elever fra Longyearbyen skole. Foto: UNIS.

Prosjektet *Adventfjorden – modellsystem for klimaendring* har fremskaffet ny kunnskap om sesong- og årsvariasjon innen det arktiske systemet og hvordan havklimaet påvirker artssammensetningen. De analyserte dataene er satt inn i en større sammenheng og brukt i naturfagundervisningen til 4. klasse ved Longyearbyen skole.

Alle prosjektrapporter er tilgjengelig på fondets nettside.

Ressursbruk

Fondets samlede ressursbruk fremgår av regnskapet. Fondet mener løsningen med sekretariat hos Sysselmannen er en god og kostnadseffektiv ordning som også bidrar til god kvalitet. Den administrative kostnaden er relativt uavhengig av søknadsmengden. Resultatene fra prosjektene er gode og inntektene til fondet blir på en effektiv måte tilbakeført til natur- og kulturminnevern på Svalbard.

Fastboende på Svalbard kan få miljøavgiften refundert. Dette er en ordning som benyttes for en del reisende, men mange privatpersoner og bedrifter velger bevisst ikke å be om refusjon. Ordningen er relativt kostbar å administrere og utføres av Svalbard skattekontor etter avtale med Sysselmannen som sekretariat. Innkreving av miljøavgift (kr. 150,- pr. reisende) håndteres effektivt gjennom Avinor og Sysselmannen. AECO (Association of Arctic Expedition Cruise Operators) leverer grunnlagstall for trafikk med cruisebåter som forlater Svalbard.

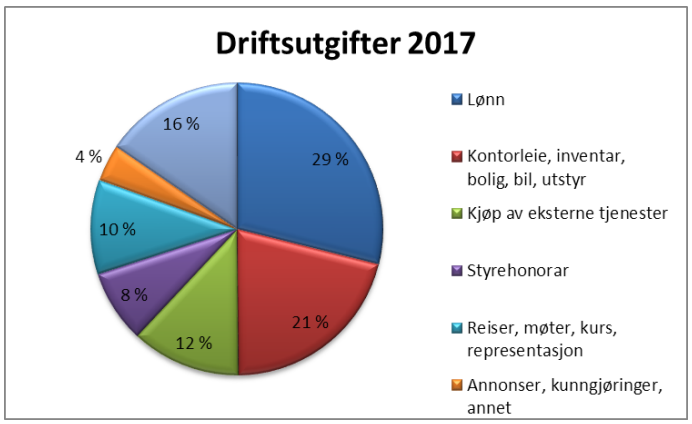

Figur 14. Prosentvis fordeling av driftsutgiftene i 2017.

Del IV. Styring og kontroll i virksomheten

Svalbards miljøvernfond har en oversiktlig struktur og arbeidsform, samtidig som det er høye krav til styring og kontroll i de ulike oppgavene som utføres. Fondet arbeider med dette på samme måte som Sysselmannen for øvrig. Gode rutiner for innkreving av miljøavgift og andre inntekter samt korrekte utbetalinger til prosjektene er svært viktig. I dette ligger også en kontroll med at tilgjengelig økonomisk ramme ikke blir overskredet i drift og tildelinger av prosjektstøtte.

Måloppnåelse og resultat samsvarer med mål og krav satt for fondet. Dette er noe som kontinuerlig forbedres og avvik forebygges og korrigeres gjennom veiledning i prosjektgjennomføring og rapportering. Effektiv ressursbruk er viktig både i egen drift og i vurderingen av hvordan tildelt støtte blir brukt. I enkelte prosjekter settes det særskilt krav til revisjonsberetning ved rapportering. Intern drift revideres årlig av Riksrevisjonen. Svalbards miljøvernfond er fullservice kunde hos DFØ og anvender i likhet med Sysselmannen økonomiverktøyene Agresso og Contempus. Regnskap og rapportering avstemmes regelmessig og økonomistyringen anses å være forsvarlig.

Det kan være risiko forbundet med bruk av tilskuddsmidler i de enkelte prosjektene, men dette forebygges gjennom regelmessig kontakt og rapporteringskrav. Etterskuddsbetaling bidrar til rett bruk av midlene og god rapportering. Gjennom etablert arbeidsdeling og gode prosesser i fondets drift har både styret og administrasjonen fokus på resultatoppfølging og kontroll i virksomheten.

I løpet av 2018 skal det gjennomføres en evaluering av fondet.

Del V. Vurdering av framtidsutsikter

Svalbards miljøvernfond er vel etablert og et betydelig virkemiddel i miljøvernarbeidet på Svalbard. Endring av rammebetingelser i form av reduserte inntekter kan ha negativ innvirkning på fondets mulighet til å støtte prosjekter. Redusert inntekt knyttes til en reduksjon i antall passasjerer med fly eller cruiseskip.

Reiselivet opplever imidlertid økning i antall turister som besøker Svalbard, noe som bidrar til større inntekter til fondet i form av miljøavgiften. Framtidsutsiktene i forhold til inntekter til fondet synes å være gode.

God måloppnåelse avhenger av at fondet får inn mange søknader av god kvalitet. Antall søknader de siste årene anses som tilfredsstillende. Med forventede økte inntekter i årene framover, vil det også være behov for et høyere antall søknader. Raske klimaendringer, marin forsøpling og økt ferdsel er eksempler på faktorer som vil forsterke behovet for miljøtiltak, gjenoppretting, tilrettelegging og vedlikehold. Svalbards miljøvernfond vil da være en viktig bidragsyter i dette arbeidet.

Del VI. Årsregnskap – Svalbards miljøvernfond

Ledelseskommentar til årsregnskapet 2017

Svalbards miljøvernfond er et statlig fond underlagt KLD og fører regnskap i henhold til kontantprinsippet, slik det også framgår av prinsippnoten til årsregnskapet. Fondet bidrar gjennom tildeling av prosjektstøtte til miljøverntiltak over hele Svalbard. Midlene brukes til skjøtsel, vedlikehold av kulturminner, informasjons- og opplæringstiltak og prosjekter med formål å undersøke eller gjenopprette miljøtilstanden. Hovedprioritet er gjennom tildeling av prosjektstøtte å bidra til tiltak som direkte og indirekte bidrar til å beskytte og bevare Svalbards særpregede villmarksnatur som grunnlag for opplevelse, kunnskap og verdiskapning.

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav fra KLD til Svalbards miljøvernfond i instruks om virksomhets- og økonomistyring. Jeg mener regnskapet gir et dekkende bilde av fondets tildelinger, regnskapsførte utgifter og inntekter.

Regnskapsførte utbetalinger er ikke knyttet til tildelingene i regnskapsåret, men tildelinger fra vanligvis de to foregående år. Fondet utbetaler tilskudd i takt med dokumentert forbruk i prosjektene. Komplett sluttrapportering fra prosjekter skal være mottatt av fondet før det gjennomføres sluttutbetaling.

Tildelingen i 2017 er en fremtidig utgift som påløper i 2018-2019. Alle bundne midler fremgår av fondsregnskapet og noter.

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for fondet. Revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet av 2. kvartal 2018.

Oslo / Longyearbyen 23. mars 2018.

Del VII. Økonomirapportering

Tabell 1 og 2 Forklaringer til statsregnskapet 2017

Tabell 1 Forklaringer til statsregnskapet 2017 - utgifter	
Kap. 1472,50 Overføringer til Svalbard miljøvernfond	
Hjemmel for utgiftene	Beløp i kroner
Tildeling i tildelingsbrev 30.12.2016	14 638 000
Sum tildeling	**14 638 000**
Regnskap	20 263 562
Mer- (-)/mindreutgift (+)	**-5 625 562**

Tabell 2 Forklaringer til statsregnskapet år 2017 - inntekter	
Kap. 5578,70 Sektoravgifter under Svalbard miljøvernfond	
Hjemmel for inntektene	Beløp i kroner
Tildeling i tildelingsbrev 30.12.2016	14 650 000
Sum tildeling	**14 650 000**
Regnskap	20 249 382
Mer- (-)/mindreinntekt (+)	**-5 599 382**

Utfylling av kapitalregnskapet

Tabell 7 Utfylling av kapitalregnskapet			
Virksomhet	Klima- og miljødepartementet		
Hovedgruppe	81 Kontolån ordinære fond		
Undergruppe	81.14.05 Svalbard miljøvernfond		
Spesifisert inngående balanse:			
Selskap:	Beløp		
Svalbard miljøvernfond	49 461 452,76		
Sum inngående balanse:	49 461 452,76		
Endringer i perioden undergruppe			
Svalbard miljøvernfond	20 263 562,33	1472.50	. Nr 1 S (2013-
Endringer ført i bevilgningsregnskapet:			
Endringer ikke ført i bevilgningsregnskapet:	23 234 323,88		
Sum endringer i perioden undergruppe:	2 970 761,55		
		Tekstforklaringer:	
Spesifisert utgående balanse i perioden undergruppe			
Svalbard miljøvernfond	52 432 214,31		
Sum utgående balanse:	52 432 214,31		

Tabell 7 Utfylling av kapitalregnskapet			
Virksomhet	Klima- og miljødepartementet		
Hovedgruppe	64 Ordinære fond		
Undergruppe	64.14.05 Svalbards miljøvernfond		
Spesifisert inngående balanse:			
Selskap:	Beløp		
Svalbard miljøvernfond	-		
Sum inngående balanse:			
Endringer i perioden undergruppe			
Svalbard miljøvernfond		71.44.11	
Endringer ført i bevilgningsregnskapet:			
Endringer ikke ført i bevilgningsregnskapet:	-300,00		
Sum endringer i perioden undergruppe:	-300,00		
		Tekstforklaringer:	
Spesifisert utgående balanse i perioden undergruppe			
Svalbard miljøvernfond	-300,00		
Sum utgående balanse:	-300,00		

Oppstilling til bevilgningsrapportering

Oppstilling av bevilgningsrapportering					
Beholdninger rapportert i likvidrapport		**Note**	**2017**		
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank			49 461 452,76		
Endring i perioden			2 970 761,55		
Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank			52 432 214,31		
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)					
Kontonr.	**Tekst**	**Note**	**2017**	**2016**	**Endring**
641405	Ordinære fond (eiendeler)	1	-300,00	0,00	-300,00
811405	Beholdninger på konto(konti) i Norges Bank		52 432 214,31	49 461 452,76	2 970 761,55

Prinsippnote til årsregnskapet – oppstilling av bevilgningsrapporteringen for Svalbards miljøvernfond

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av november 2016 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Note A Tildelinger av midler til fondet i regnskapsåret				
Utgiftskapittel	**Kapittelnavn**	**Post**	**Posttekst**	**Årets tildelinger**
1 472	Overføring til Svalbard miljøvernfond	50		14 638
5 578	Sektoravgifter under Svalbard miljøvernfond	70		14 650

Svalbards miljøvernfond er opprettet med hjemmel i lov om miljøvern på Svalbard 15.06.2001 nr. 79 § 98. Det er fastsatt en egen forskrift for fondet.
Fondsmidlene skal brukes til prosjekter og tiltak som har som formål å beskytte miljøet på Svalbard. Fondet er avgiftsfinansiert og får inntektene fra miljøavgift, jakt- og fiskegebyr osv.

Betalingsformidling skjer gjennom statens konsernkontoordning og likvidene oppbevares på oppgjørskonto i Norges Bank. Beholdninger på oppgjørskonti overføres til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen:

Øvre del av oppstillingen viser hva som er rapportert i likvidrapporten til statsregnskapet. Likvidrapporten viser fondets saldo og likvidbevegelser på fondets oppgjørskonto i Norges Bank. Alle finansielle eiendeler og forpliktelser som fondet er oppført med i statens kapitalregnskap vises i oppstillingens nedre del.

Det er utarbeidet en egen prinsippnote til fondsregnskapet.

Note 1 til bevilgningsrapportering:

Svalbards miljøvernfonds regnskap føres i to adskilte firmaer med egne bankkonti.
Innbetalinger de siste dagene i desember hvert år rekker ikke å bli overført fondsregnskapet.
Dette er samme beløp som i S-rapporten står som UB mellomværende i statsregnskapet.

Fondsregnskap

Fondsregnskap Svalbards miljøvernfond

	Note	Regnskap 2017	Regnskap 2016
Inngående saldo		-49 461 452,76	-44 041 554,20
Inntekter			
Avgift flypassasjerer	1	-12 211 500,00	-12 078 300,00
Avgifter turistskip	1	-7 866 426,09	-7 527 671,45
Avgifter andre reisende	1	-20 086,14	-7 118,67
Avgifter jakt og fiske	1	-151 370,00	-163 160,00
Miljøerstatning	1		
Mellomværende med FIN fra forrige år		-288 900,00	-288 600,00
Renteinntekt		-213 473,56	-238 143,31
Til disposisjon for drift og tilskudd		**-70 213 208,55**	**-64 344 547,63**
Utgifter			
Drift av Svalbards miljøvernfond		3 791 544,34	**2 590 377,01**
Refusjon miljøavgift til fastboende	2	384 300,00	448 371,56
Drift av refusjonsordningen	2	300 000,00	290 000,00
Sum drifts- og administrasjonsutgifter		**4 475 844,34**	**3 328 748,57**
Utbetalte tilskudd		12 951 030,00	11 677 546,30
Sum utbetalinger		**17 426 874,34**	**15 006 294,87**
Innteker - utgifter		-52 786 334,21	-49 338 252,76
Mellomværende med FIN		-300,00	-
Utestående tilsagn		42 296 758,59	34 663 854,59
Udisponert beløp	3	10 135 455,72	14 797 598,17
Sum utgående balanse		**52 432 214,31**	**49 461 452,76**

Prinsippnote til årsregnskapet – oppstilling av fondsregnskapet for statlige fond

Fondsregnskapet tilsvarer oppstillingen av virksomhetsregnskapet i årsregnskapet for statlige virksomheter. Fondsregnskapet er utarbeidet etter kontantprinsippet. Det innebærer at inntektene (overføringer til fondet) vises i oppstillingen av resultatet når de er innbetalt. Utgifter (overføringer fra fondet) vises i oppstillingen av resultatet når de er utbetalt.

Resultatoppstillingen inneholder alle overføringer til og fra fondet i regnskapsåret. Periodens resultat er forskjellen mellom overføring til fondet og overføring fra fondet og resultatet viser netto endringer i fondskapitalen.

Noter til fondsregnskapet

Note 1.
Alle som reiser fra Svalbard må betale en miljøavgift på 150 kroner. Avgiften blir automatisk lagt på flybilletter og cruisebilletter av fly- og cruiseselskapene. Denne avgiften i tillegg til jakt- og fiskegebyrer er Svalbards miljøfonds inntekter.

Note 2:
Fastboende på Svalbard må også betale miljøavgift, men de kan få denne refundert. Som fastboende regnes alle som er innført i befolkningsregisteret for Svalbard. Svalbard skattekontor står for det praktiske arbeidet med refusjon til fastboende. I 2017 ble det utbetalt 2562 refusjoner. Drift av

refusjonsordningen har en redusert utgift sammenlignet med tidligere år. Dette fordi det tidligere har vært tatt med utgifter til gebyrinnkreverne i denne posten.

Note 3:
Av udisponert beløp er kr 5 000.000,- bundne midler gjennom vedtak gjort av styret til økte tildelinger, reserve og oppgradering av nettside.